

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2018 г. в област Варна функционират 6 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2018 г. движимите културни ценности, които са част от Националния музеен фонд и са включени в експозициите на музеите в област Варна, са 172 хил. фондови единици и в сравнение с 2017 г. техният брой се увеличава с 0.4%. Цифровизирани са едва 4 423 фондови единици, което е с 1 902 повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2018 г. са 287 хил. и в сравнение с 2017 г. се увеличават със 17.4%. В дните със свободен вход са осъществени 12.5% от посещенията в музеите. Посещенията на чужденци се увеличават с 28.7% в сравнение с предходната година и достигат 126 хиляди.

Общият персонал на музеите през 2018 г. е 294 души и намалява с 9.8% в сравнение с 2017 година.

2. Сценични изкуства

През 2018 г. в действащите 3 театъра в област Варна са организирани 807 представления, посетени от 212 хил. зрители, като в сравнение с 2017 г. представленията се увеличават със 7.2%, а посещенията - с 24.6%. Средният брой посетители на едно представление също се увеличава - от 226 през 2017 г. на 262 през 2018 година.

Разпределението на театрите по вид и реализирани постановки през 2018 г. е следното:

- 2 драматични театъра с 463 представления;
- 1 куклен театър с 344 представления.

През 2018 г. в област Варна развиват дейност 3 професионални ансамбъла за народни песни и танци. Броят на представленията остава непроменен, а посещенията се увеличават с 16.9% в сравнение с 2017 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 27 рецитала (художествено слово), посетени от 2 150 зрители.

През 2018 г. в област Варна са осъществени 303 концерта, посетени от 137 хил. лица. Най-често са организирани естрадни концерти - 119, посетени от 57 хил. лица, което е 41.8% от всички посетители на концерти.

3. Библиотеки

През 2018 г. библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици в област Варна са две, като броят им остава непроменен в сравнение с предходната година. Общият им фонд се състои от 1 166 хил. библиотечни документа - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като с най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 75.0% (874 хиляди).

Регистрираните читатели са 18 хил., което е с 2.3% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията се увеличават с 5.7% и достигат 160 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 317 хил. библиотечни единици.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Кина

В края на 2018 г. кината в област Варна са 5, а екраните - 22. Увеличението в сравнение с 2017 г. е съответно с 25.0 и 10.0%. Мултиплексите¹ са два и в тях са осъществени 92.6% от всички прожекции и 90.0% от посещенията.

През 2018 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 2.1%, а посещенията намаляват с 12.0%. Прожектирани са 893 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 108 български, 356 европейски, 339 от САЩ и 90 от други страни.

5. Телевизионна програмна дейност

През 2018 г. в област Варна функционират 2 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора. Броят им намалява с един в сравнение с предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с 37.5% по-малка продължителност в сравнение с 2017 година.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. Броят на музеите е в съответствие със Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.). За 2018 г. има прекъсване на динамичния ред в данните за броя на музеите и те не са съпоставими спрямо предходните години.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, вкл. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).